

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, péntek 1909. május 14.

107. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telephelye (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petty sorja 40 fillér.

Fiume 1848 előtt.

Az 1779-iki áprilisi adománylevellel Mária Terézia Fiumét Magyarországhoz csatolta; ezen adományozás az 1807. évi IV. t. cikkben törvényes formát nyert. De e törvények meghozatala után két évvel, az 1809-iki napoleoni hadjárat városunkat Magyarországtól elszakította s midőn az 1815-iki bécsi kongresszus Napoleon zsákmányai fölött itélkezett volt, Fiume és a vele együtt elszakított tengerpartunk visszazálltak ugyan a Habsburg-házra, de régi jogi állapotukba nem tértek vissza.

Akkoriban nem fújt az alkotmányosság szele. I. Ferenc ült Ausztria és Magyarország trónjain, az a Ferenc, aki egyszer, a midőn udvari orvosa azt mondta neki, hogy: „Ew. Majestaet, haben wohl eine gute Constitution“ azt válaszolta neki: „Reden Sie mir nicht von Constitution, jetzt ist die ganze Welt dumm geworden und spricht nur von Constitutionen“. — Örömmel megragadták tehát az alkalmai, hogy a Mária Terézia nagylelkűsége által okozott ürt pótolják s a közeledő háboru kényseréből adott engedményeket visszavonják.

Ezáltal Fiumében olyan közjogi viszony keletkezett, melyet Kobler — nagyon helyesen — „regime“ austro-germano“-nak, azaz osztrák-német birodalmi kormányzatnak nevez. Ez 1822-ig tartott, mikor I. Ferenc egy kir. pátenst adott ki, mely Fiumét s a szávántuli részeket az 1808-iki „status-quo“-ba helyezte.

Ezen 1822. június elsejéről kelt királyi kézirat valóban korszakalkotó Fiume történetében, mert ez veti meg alapját a mai virágzásnak s mert csak akkor rendezték azt a viszonyt melyen a későbbi politikai fejlődés és a jelen állapotok egy része alapszik.

Maiálth György volt az a férfi, aki e viszonyokat rendezte, még pedig az adott körülményekhez képest oly szerencsésen, hogy működésének áldásos hatását még az az akkor élő nemzedék érezhette. De itt az a kérdés merül fel, vajjon mik lehettek e visszakapcsolásnak tulajdonképpen rugói és okai.

A legvalószínűbb az, hogy ezek a rugók és okok abban a hatalmas mozgalomban keresendők, mely a 20-as évek vége felé támadt s mely az 1825-iki országgyűlésre vezetett. Metternich biztosan tudta, hogy ez lesz az országgyűlésnek egyik legfőbb sérelme és csak tekintélyének fentartása érdekében tette meg önként azt, amit később kénytelen-kelletlen meg kellett volna tennie.

Az impulzust hozzá Adamich András a fiumei patricius adta, aki udvari összeköttetéseit felhasználva, meggyőzte az uralkodót Fiume visszakapcsolásának szükséges voltáról.

A megnyitott magyar országgyűlés, melyen Fiume követei is megjelentek, még nem foglalkozott nagyban közgazdasági kérdésekkel, mert a sérelmi viták idejét csaknem egészen elfoglalták. A döntő lépés azonban csak akkor történt meg, mikor 1825 után Széchenyi István

lépett előtérbe s a nemzet figyelmét a közgazdaság terére irányította. Ő, ki Magyarországot csak úgy képzelhette szabadnak, ha önállóvá lesz az ipar és a kereskedelem terén is, hatalmas eszével belátta Fiume helyzetének fontosságát s a 40-es évek elején majdnem rögeszméje lett, hogy Fiume vagy vasuti, vagy inkább vízi uton kapcsolassék szorosabban az anyaországhoz. De az érdeklődés csak akkor lett igazán általánossá, midőn 1844-ben Kossuth Lajos „Pesti Hírlap“-jában a fiume-vukovári vasut mellett száll sikra. A megyék nagy része utasításaikban e vasut mellett kardoskodnak. Széchenyi, ki a helytartó-tanács tagjává lesz fokozottabb érdeklődéssel tanulmányozza a viszonyokat. E mozgalmak Fiumében élénk visszhangra találnak. Már 1827-ben a Meynier-Smith-féle papirgyár létesül, mely már az 1845-ik évi pesti iparkiallitáson ezüstérmét nyer. A vitorlás hajók száma 96-ra emelkedik, a régi vesztegár-intézet helyett újat létesítenek, mely az akkori Európában mintaképpül szolgált. 1836-ban a régi statumokat eltörlik s magyar minta szerint rendezik a municípiumot. Ezzel az új jogi szükségleteknek fettek eleget, a szellemi és irodalmi igényeknek az 1836-ban megjelent „Eco del Litorale“ című lappal vételek eleget tenni. — Ez az új iránynak, az akkori szabadelvű iránynak volt hirdetője s nagy figyelemmel kísérte a gazdasági mozgalmakat.

Az akkori kormányzó nemeskéri Kiss Pál és fennkölt lelkű felesége, Csapó Ida ezen eszméknek lelkes istápolói voltak.

A kormányzó kezdeményezésére a kapitányi tanácsban az akkori városi képviselőtestületben a kereskedelmi kérdések élénk viták tárgyát képezték. A Lujza-utnak adó alól való felmentését, a kikötő és a fiume-vukovári vasut építését sürgették folyton. És csakugyan sikerrel. 1844-ben a vasut tervei el is készülnek, az országgyűlésen pedig az 1833. évi XXV. törvények alapján az építési árlejtsést kihirdetik.

Azalatt hozzáfognak a kikötőépítés előmunkálataihoz. Széchenyi István Kecskés Károly mérnököt küldi ki; ez 1845 február havában Fiuméba érkezik meg s Körber mérnök-kari ezredessel s a híres Poleskapa lovaggal hozzáfog a munkához s többek közt a Fiumara szabályozását is célba veszi. 1845 november 4-én maga Széchenyi István jön le Fiuméba, lát mindent, érdeklődik minden iránt. S csakugyan van hatása idejövételének. A kikötő építése kibontakozik a tervezettség kódéből s két év múlva, 1847-ben, az új nádorral együtt léérkezett Széchenyi a kikötő zárgátjának alapkövét rakhatja le. Ugyanakkor az ő kezdeményezésére a most is fennálló „Casino patriottico“-t alapítják.

De a nemzet figyelmét más térre fordítja a közeledő forradalmi vihar. Az 1848-iki események élénk visszhangra találnak az Adria

partjain. Március 13-án a magyar minisztérium megalakul; két héttel később nemeskéri Kiss Pál helyébe új kormányzó, Erdődy János gróf áll a város élére; a városi patriciusokból örökösödési alapon szervezett kapitányi tanács feloszlik s az az idők kívánalmához képest a democratice szervezett városi képviselőtestület váltja fel.

Június 10-én pedig Ferdinánd király a magyar ősszminisztérium kívánságára Jellacsicsot vád alá helyezi. Ez feleletként Fiume okkupálására készül. Augusztus 30-án már Susákon van Bunyevác, Zágrábmegye alispánja, ki 31-én bevonul Fiuméba. A kormányzó a fegyveres kényszernek engedve, Fiuméből eltávozik.

Országgyűlésünk óvást emelt az erőszak ellen; Tosoni polgármester pedig szeptember 5-én felterjesztést intéz az ősszminisztériumhoz s a magyar nemzetet a város rendületlen hazafias érzelmeiről biztosítja. De már késő! Egy nappal azelőtt Ferdinánd Jellacsicsot visszahelyezi viselt méltóságába. Novemberben már forradalomban van az ország. Megkezdődik a toborzás, seregszervezés. Fiumét pedig sötét dicstelenség övezi, míg Kápolnán, Isaszegen, Nagysarlón győzelemre győzelemet aratnak a magyar hadak.

De szégyen korántsem éri a fiumeieket. Mert megmutatván, hogy nemcsak az érdek köti az anyaországhoz, Fiume Magyarország iránti szimpátiáit kegyelettel tudta megőrizni a megpróbáltatás napjaiban is, úgy hogy a polgármester fentemlített jelentésében bátran mondhatta:

„A lakosság hiven megőrzi annak a szimpátiának és jóakaratsnak elévülhetetlen emléket, melylyel a magyar nemzet 59 éven át eihalmozta s mindenkor hálás marad azon fáradhatatlan buzgalomért, melylyel a nemzet a város vitális érdekeit mindenha előmozdította.

Smoquina Marius.

UJDONSÁGOK.

— A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület holnap pénteken ülést tart, a következő napirenddel:

Bejelentések, indítványok, interpellációk. Az utcaszabályozás miatt megvásárlandó Sepich-féle felső belvederei telek ügyiratának újból való tárgyalása. Indítvány a közszolgálati hivatal részére építendő új hivatal-épületre. A városi fürdő megépítésére vonatkozó miniszteri leirat ismertetése. Egy kisebb járdaszabályozási ügy.

— A városi állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság holnap, pénteken délben ülést tart, melynek napirendje azonos a rappresentanza tárgysorozatával. Szerepel még a közszolgálat bizottságnak a villamos vasut áramtelepének az átszállítására és elhelyezésére szükséges összeg fedezéséről szóló indítványa. A zárt ülésben több kisebb ügyet tárgyalnak.

— **Térzene.** A katonazenekar ma este háromnegyed hét órakor a Dante téren téréntét tart a következő műsorral:

1. Sullivan — „Barasaria” — induló.
2. Boiledeu — Szimfónia „A fehér dáma” operából.
3. Giordano — A „Fedora” című opera fantáziája.
4. Hübnér — „Titkos szerelem” — dal.
5. Waldteufel — „España” keringő.

— **Szolgálati jubileum.** Barta Antal rak-tárfőnök huszonöt éves máv. szolgálati jubileuma volt tegnap. Az altiszti kar és a munkások külön-külön üdvözölték és mindegyik emléktárggyal lepte meg.

— **A kormányzó a miniszterelnöknél.** Nákó Sándor gróf kormányzó ma délelőtt a miniszterelnöki palotában felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

— **Aki haragjában iszik vitriolt.** A mentőket tegnap délelőtt értesítették, hogy a via S. Michele 4. szám alatt lakó Gruden Ferenc adelsbergi illetőségű munkás vitriolt ivott.

A gyorsan megjelent mentők kimosták a munkás gyomrát, aki nem akart semmi áron a kórházba menni. Bevallotta, hogy haragjában itta meg a vitriolt.

— **Nagy váltóhamisítás.** Lapunk keddi számában megírtuk, hogy a rendőrség nagy váltóhamisítás ügyében nyomoz s a nyomozás adatait a vizsgálat érdekében titokban tartja. A feljelentést Parenzan Anna fiumei munkásnő tette, aki elmondotta, hogy néhány hónappal ezelőtt Chersanaz Ferenc lovranei illetőségű fiumei munkás és Paula nővére különböző ürügyek alatt háromszáz korona készpénzt kicsaltak tőle. Mikor felszólította őket, hogy tartozásaikat fizessék meg, váltót adtak neki, amelyen rajtuk kívül szüleik Chersanaz József és neje is szerepeltek. A váltó lejárat napján újból felszólította őket, hogy fizessenek. Ekkor váratlan fordulat történt. Chersanaz József és neje kijelentették, hogy ők a váltót nem is írták alá, aláírásukat tehát valaki meghamisította. Parenzan Anna most a rendőrségre sietett, hogy feljelentse őket. A rendőrség, miután Chersanaz Ferencet és Paula nővérét kihallgatta, letartóztatta őket váltóhamisításért. Vizsgálat közben kiderült, hogy Chersanaz több váltót is hamisított, mert Parenzan feljelentéséhez még nyolc károsult csatlakozott. A vizsgálat befejezése után Kárpáti rendőrtiszt az iratokot az ügyészséghez áttette. Az eddig megállapított kár ezerkilencszáz koronát tesz ki s a jelek arra mutatnak, hogy még több hamis váltó is van forgalomban. Itt említjük meg, hogy Sajza Felice fiumei kereskedő ma megjelent a rendőrségen, ahol elmondotta, hogy Chersanaz Ferencet rövid ideig ügynöki minőségben alkalmazta s ezen idő alatt száznyolcvan koronát elsikkasztott. Együttal kérte sikkasztó alkalmazottjának megbüntetését. A vizsgálatot megindították.

— **Kikötőépítkezések Dalmáciában.** Dalmáciának nem kevesebb, mint 450 kikötője van, de ezek közül csak kevés állott a kor követelményeinek színvonalán. Ez okból az osztrák kereskedelmi minisztérium tengerhajózási osztálya 1907-ben 10 évre szóló tervet dolgozott ki a dalmáciai kikötők kibővítése és kiépítése céljából s a munkálatok 1908-ban megkezdetvén, a következő nevezetesebb kikötő-építkezések lettek részben vagy egészben befejezve:

Sale, Perasto, Lukoran, Portorose, Curzola, Zaglava, Trstenik és Porto-Logo.

A folyó évben pedig a következő kikötőmunkálatok foganatosítottak:

Zara, Pago, Zaravechia, Sepurine, Castelnovo, Krilo, Baskavoda, Gradae, Duba, Strzsjiva, Cannosa.

Mindezen építkezések, kibővítések, mó-lórészek és töltések kiépítésére vonatkoznak. Az 1909. évre proponált eme munkálatok egy része 1910-re is átmeny.

— **Orosz menekültek Fiumében.** Tegnap este a hat órai budapesti személyvonattal negyvennégy tagból álló nyolc orosz család érkezett Fiuméba, akiket a máramarosszigeti határrendőrség Vandics András és Bölcs házi Dömötör nevű határrendőrei kísérték. A menekülteket ideiglenesen a rendőrség udvarán helyezték el, majd az éjjelt kisebb csoportokra osztva magánházakban töltötték. A lerongyolódott emberek nagy feltűnést keltettek a rendőrségen, ahol hamarjában nem tudták, hogy mit csináljanak velük. Munkatársunk kevéssel az oroszok megérkezése után kérdést intézett Vandics határrendőrhöz, aki elmondotta, hogy a szána-lomra méltó csoport nagyobb része még az orosz-japán háború idején Oroszországból Galiciába szökdösött, ahol iparüzéssel foglalkoztak. Rövid idővel ezelőtt a galíciai hatóságok kitiltották őket Ausztriából s minthogy az orosz területre nem akartak visszatérni, Magyarországra felé vonultak. A máramarosszigeti határrendőrség azonban, minthogy sem állandó keresetforrásuk, sem biztos megélhetésük nem volt, az új bevándorlási törvény alapján megtiltotta nekik, hogy magyar területen tartózkodjanak. A menekültek ekkor elhatározták, hogy Amerikába vándorolnak s mert pénzüik nem volt, a felsővisói, máramarosszigeti és budapesti izraelita hitközségek mintegy nyolcezer koronát bocsátottak rendelkezésükre, hogy elutazhassanak. Minthogy az új amerikai bevándorlási törvény nem engedi meg, hogy közadakozás útján összegyűjtött pénzen elszállított kivándorlók partraszállhassanak, az Adria hajó-társaság, mint a Cunard magyarországi képviselője kérdést intéz a fiumei amerikai konzulatushoz, hogy a menekülteket kivétel tehet-nék-e? A szállítási kérdés elintézéséig az orosz zsidók a rendőrség felügyelete alatt maradnak.

— **Halálozás.** Triesztben tegnap meghalt Buzoni Ferdinánd ottani zenetanár, akiben Buzoni Ferruccio a nemrég Fiumében is járt világhírű zongoraművész atyját gyászolja.

— **A Suez csatorna-díjak leszállítása.** Évek óta panaszkodnak a tengerhajózási vállalatok a Suez-csatorna-díjak horribilis magassága miatt, ami a szállítást rendkívül megdrágítja s az ennek következtében nem fejlődhetik ki. A díjak a hajó tonnataralma szerint számíttatnak s egy-egy tonna díja 7 1/2 frank. Ennek magassága kitűnik abból, hogy például az osztrák Lloyd „Ausztria” nevű hajója 45.000 frank csatorna-díjat fizet, a Peninsular and Oriental nevű hajózási vállalat pedig, mely az Anglia és Keletindia közti közlekedést közvetíti, 1907/8-ban majdnem 7 millió frank csatorna-díjat fizetett. E magas díjak szedését a hajózási vállalatok annál kevésbé tartják megokoltnak, mert a Suez-csatorna-vállalat óriási osztalékokat fizet, például 1907-re az 500 frank névértékű részvényekre 141 frank osztalék fizettetett ki. Ezek következtében az összes érdekelt hajózási vállalatok most nagyarányú mozgalmat indítottak a csatorna-díjak leszállítása ügyében s e célból első sorban az angol kormányhoz fordultak. A vállalatnak ugyanis az angol kincstár a fő részvényese, mely a részvények felének van birtokában s a csatorna építése óta mostanáig 211 millió frank osztalékokat kapott. Ha a hajózási vállalatok kérelme süket fülekre talál, el vannak határozva arra is, hogy megvalósítják az angol hajózási vállalatok által már évek előtt felvetett eszmét, mely szerint a verseny-csatorna kiépítése útján szabadulnak az önző vállalat karmaiból.

— **A kávéárak mesterséges emelése.** A braziliai kormány már többször tett kísérletet a kávékivitel megszorítására, hogy a kávé árát ily módon felemelhesse. Ezideig azonban meddő maradt a kísérlet is. Ujabbban a brazil kormány egy törvényjavaslatot dolgoztatott ki, mely szerint minden kivitelre jutó kávé mennyiség után tíz százalék kiviteli vámost kell fizetni, de ez a vám nem pénzben hanem kávéban volna fizetendő, amelyet a kormány meg fog semmisíteni. Ennek a törvénynek ha meg lesz, az lesz az eredménye, hogy az új termés nem fog azonnal nagy tömegekben a

piacra jutni. Már maga a szándék, hogy ilyen törvényjavaslatot fognak előállni, a kivitel meg-szorította, ami abból is kitetszik, hogy az Adria hajózási társaság két hajója a „Stefania” és a „Szeged” nevű hajók, amelyek nemrég érkeztek Braziliából Fiuméba, továbbá az osztrák Lloyd „Carinthia” gőzöse alig hozott kávé.

— **Nyomozás találomra.** A linzi rendőrség értesítette a rendőrséget, hogy több lo-pásért letartóztatta Krajacich István nevű 24 éves zapresici illetőségű fiatalembert, aki a kihallgatásakor bevallotta, hogy Fiumében is tartózkodott. A fiumei rendőrség az átirat alapján megindította a nyomozást.

— **Rendőri hírek.** Mestrovich György munkást, aki vasárnap éjjeli rendőrt meg-fenyegelte és közbotrányt okozott, a rendőrbíróság ma hat napi fogházra átváltoztatható száz korona pénzbüntetésre ítélte.

Ma délelőtt a rendőrség két kereskedőt járdaelfoglalásért öt és huszonöt, négy korcsmá-rost a záróra be nem tartásáért öt és tíz, több éjjeli éneklőt tíz és tizenöt korona pénzbün-te-téssel büntetett.

Malek Márton, Franilovics József, Hodnik Pál postakocsisokat a rendőrök megsértéséért tíz és hét napi bezárásra ítélték.

A bűnügyi osztályban tegnap déltől este kilenc óráig és ma délelőtt harminchét tárgya-lást tartottak.

— **A kikötőből.** Május 13-án. *Érkezett:* „Salento” olasz gőzös Huelvából 3754 tonna pirittel; „Jadran” osztrák gőzös Metkovicből 120 tonna cementtel.

Indult: „Italian” angol gőzös Liverpoolba 210 tonna lisztel, 130 tonna cukorral és 100 tonna vegyes áruval. „Adria” magyar gőzös Valenciába 20 tonna cukorral és 115 tonna fával. „Alberto” osztrák gőzös Philadelphiba 1400 tonna babbal és 1000 tonna magnezittel.

Színház és Művészet.

A Hajduk hadnagya. A Fenicse-szín-körben holnap, pénteken este Rajna és Czobor magyar operettje a *Hajduk hadnagya* fog színtre kerülni. A három női főszerep Szentgyörgyi Lenke, Kállai Jolán, B. Csik Irén közt oszlik meg. A címszerepet Székely Gyula éneklí, míg Iczig zsidót e darab leghálásabb komikus szerepét Heltai Jenő játssa, aki a budapesti Magyar Színházban ezt a szerepet kreálta és 150-szer játszotta egyfolytában.

Ujházi Ede vendéjátékai. *Ujházi Ede* a magyar színművészet büszkesége mint jelez-tük szombaton és vasárnap fog másodizben fellépni. Szombaton „Crampton mestert” játssa, mely a mester legfényesebb művészi alkotása, míg vasárnap este Gonosz Pistát, játssa a „Falu rosszá”-ban. Mindkét Ujházi-estélyt már most is oly élénk érdeklődéssel várja a fiumei közönség, mint a mult heti első vendéjátékait.

Távirat ◀ Telefon.

Miniszterek bécsi utazása.

BUDAPEST, máj. 13. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este, Andrássy Gyula gróf és Zichy Aladár gróf miniszterek pedig ma reggel Bécsbe utaztak, hogy a magyar kor-mány képviseletében jelen legyenek a német császári pár látogatásánál.

A hajóraj fogadja Vilmos

császárt.

POLA, máj. 13. Az itt időző osztrák-magyar hajóraj, névszerint az „Erzherzog Karl”, „Erzherzog Friedrich”, „Erzherzog Ferdinand Max”, „Habsburg”, „Árpád”, „Babenberg”, „Kaiser Karl VI.”, csatahajók, a „Pandur”, „Turul”, „Magnet”, „Komet” és „Pelikán” torpedóhajók és a „Hydra”, „Tripton” és „Skorpion” torpedónaszádok Haus ellentenger-nagy parancsnoksága alatt tegnap a német császári pár elé indultak.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Elsőrangú fiumei bankintézet

kereskedelmi akadémiát végzett, 1—2 évi gyakorlattal bíró tisztviselőt keres, kinek az olasz nyelvet feltétlenül teljesen ismernie kell. Ajánlatok „Nyugdíjképes 100“ jeligére e lap kiadóhivatalába küldendők.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Teljesen új műsor.

Valdoro Lina olasz énekesnő,
Romana Jone olasz énekesnő,
Delly Cecil bécsi szubrett,
Jonesen Mary francia-román énekesnő,
Califano Alfréd komikus,
Les Favorites nyolc hölgyből álló csoport,
Monti Cesarina énekesnő,
Les Califano olasz duett.

Estéknként fényes bohózat.

Karmester:
Viridilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor:

Belépti díj 1 kor.

Verseny nélküli üzlet,

melynek csak készpénz bevételei vannak és igen csekély üzleti költséggel dolgozik -- egyedülálló hölgynek is alkalmas -- elköltözés miatt **azonnal olcsón eladó.**

Szükséges tőke 5000 korona. Közelebbit e lap kiadóhivatalában.

Cirkvenica

Palace Hotel **THERAPIA** Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer. Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától. Tökéletes orvosi berendezések. Orvos dr. Groó Béla.

Prospektust küld:

THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ**DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Orient

kávéház

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás. Minden este cigányzene.

Lido-Velence

PANNONIA VILLA

Gyönyörű központi fekvés, teljesen újalakítva: 40 szoba s külön apartamentok. Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új kávéházat a Szt.-Márk téren (a quadri mellett) és a Frezzeria utcában levő nagy cukrászdával.

Nagyb. pártfogást kér Carlo Lavena,

Első fiumei magyar kárpitós és diszitó

Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpentina 20.

Modern tükördívánok, szőnyegdíván, garnitúrák, matracok készen kaphatók.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitós, diszitó és angol börmunkát jutányos áron.

Szíves pártfogást kér **Garami József** a budapesti Steinschneider udv. szállócég volt munkavezetője.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagyrabecsült kereskedőit, raktártulajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét, mely a reábizott áruk és bolthelyiségek éjjeli őrizetére terjed ki

május 15-én megkezd.

Bátrak leszünk tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz elküldeni, hogy a bérleti feltételeket előterjessék és az előfizetőkkel a megállapodást személyesen megkössék.